

Emlékeztető
A vidéki örökség szakterület 2009. július 9-i munkaértekezletéről

Pásztohy András köszönti a résztvevőket, ismerteti az MNVH megalakulásának előzményeit és az előttünk álló feladatokat.

Bemutatta Rácz Zoltánt és Szabjár Pétert, mint a munkacsoport vitaindító előadóit és egyben megkérte előadásuk megtartására.

Rácz Zoltán: építész

A vidékfejlesztés nem csak épületrehabilitáció, hanem az épített és szellemi környezet egészének megújítása az alábbi területeken:

1. Tájhárendszer bővítése
2. Helyismereti oktatás
3. Település, ünnep, otthonunk napja, falunap
4. Hőszigetelés, energiahatékonyság-növelés
5. Építészeti vezető tervezők falumentorsága
6. Közmédia-működéssel együttműködve országos verseny szervezése „Szébb emberi környezetért verseny”

(részletesen lásd mellékelt 4 oldalas tanulmány)

Szabjár Péter: Magyar Tájhászövetség elnöke

Előadásában elmondja, hogy 360-370 tájház működik az országban. Egyharmada önkormányzati tulajdon, egyharmada egyesületi és egyharmada pedig magántulajdon. Nem elég, ha a tájházak csupán bemutatóhelyek, hanem élő programokkal teli kulturális színtérre kell változtatni. Sok esetben ez a falu egyik vagy egyetlen közösségi tere. Kiemeli a nemzetiségi faluházak nemzeti identitás megőrző szerepét és a faluházak új funkcióval való megtöltésének lehetőségét, pl.: halotti tor.

Pásztohy András: MNVH, főtitkár, FVM miniszteri biztos

Egy közösségi tér, egy „Agóra” minden településen szükséges, ez az ÚMVP-ben az IKSZT-n keresztül valósul meg..

A kulturális értékek megőrzése, a helyi gazdaság fejlesztése, a helyi termékfeldolgozás együttesen járulnak hozzá a falusi életminőség javításához.

Kunczné Bodnár Ágnes: nyugalmazott műemlék-felügyelő

Egy pest megyei hátrányos helyzetű település felzárkóztatásának egyik kitörési pontja lehet az épített örökség megújítása és az erre alapozott kulturális turisztikai attrakciók.

Egyetért Pásztohy Andrással a komplex helyi gazdaságfejlesztés szükségességében, a falusi gazdaság megerősítésében, munkahelyteremtés szükségességében, annak érdekében, hogy egy élő közösség legyen a faluban.

Megemlíti, hogy szükséges lenne egy értékvédelmi vizsgálat, amely a falusi építészeti értékek számbavételét aktualizálná.

Szabadkai Andrea: Élő-Tiszáért Egyesület

A szellemi és kulturális örökség együttes megőrzését az UNESCO ajánlásai alapján Magyarországon törvény írja elő, mégis kevés a forrás és a figyelem, mely erre a területre irányul.

A helyi gazdaságfejlesztés alapja lehetne a kistermelői szabályozás változtatása, a helyi termékfeldolgozás, helyi értékesítés, a disznóvágás, lakodalom, mint helyi értékek megőrzése. Egyszerűsített szabályozás kellene a feldolgozás és értékesítés minél szélesebb körű elterjedése érdekében.

Pásztóhy András:

Egyetért a felvetéssel, de hangsúlyozza az élelmiszerbiztonsági szabályok fontosságát és betartását.

A komplex fejlesztések megteremtéséhez az ÚMVP megadja a szükséges forráskerete
Kéri, hogy a szakterületi képviselők kijelölése is a mai ülés feladata legyen, kéri, hogy a beszélgetés a továbbiakban ez irányba is terelődjön.

Horváth Roland: Érsekhalmi polgármestere

Hangsúlyozza a falusi gazdaság fejlesztésének fontosságát. Álláspontja szerint a helyi fejlesztéseknek jövedelmet kell biztosítani a falusiak számára, így az ÚMVP 3-4 tengely és az LHH program, iskola és templom-felújítási lehetőségei nem ez irányban hatnak, csak közvetett módon segítik a jövedelemszerzést.

A Tolna megyei Belecska példáját hozza fel, ahol a szociális földprogram, a helyi termékfeldolgozás és-értékesítés ma már lehetővé teszi minden ott élő jövedelemmel való ellátását.

Szabadkai Andrea:

Nagy problémának érzi a falusi gazdaság léte szempontjából a falusi vendéglátók adómentességének megszüntetését. Megítélése szerint a falusi vendégasztal-szolgáltatóknak 400. 000 Ft-ig, a szállásadóknak 800. 000 Ft-ig továbbra is adómentességet kellene biztosítani, saját munkából lenne biztosítva jövedelemszükségletük.

Az őstermelők 600. 000 Ft-os adómentes jövedelmének duplájáig, azaz 1, 2 millió Ft-ig kellene adómentességet biztosítani, azon kistermelőknek, akik feldolgozzák, és helyi termékként értékesítik a terményét.

Horváth Sándor:

Az épített környezet védelme és felmérése nehézségekbe ütközik, nagyon sok a magántulajdon, ezeket nehéz fejleszteni. A kultúra területén sok a nem bejegyzett szervezetként működő magánkezdemenyezés, amelyek felkarolása szervezeti háttér nélkül nehéz, szervezetté alakításuk adminisztrációját egyszerűsíteni lenne szükséges.

Népművelők fontosságára hívja fel a figyelmet, akik hatékonyságnövelésben vehetnének részt.

Pásztóhy András:

Az 1990-es évek elején, a mezőgazdasági termelészövetkezetek szétesésével megszűnt a falu kulturális és oktatási életének integráns egysége, amely a falusi közösségek individualizálódásához vezetett. Most az IKSZT, mint közösségi agóra újratemthet egy fórumot, egy helyszínt a faluban, melynek forrását az ÚMVP 3-as tengely, szakmai követelményrendszerét pedig az OKM adja.

Bata Mária: Zagyvaság LEADER

Táj érték-felvételezés módját és mikéntjét a magyar szabvány tartalmazza, amely nem kötelező, de ajánlott egy-egy településen. Ez szükséges a megalapozott helyi döntések meghozatalához az értékvédelem területén. Sajnálja, hogy az ÚMVP 3-as tengelye nem támogatott ingatlanvásárlást faluházlétesítés céljából.

Kuncsné Bodnár Ágnes:

Rendezési tervnek tartalmaznia kell a helyi értékek listáját, melyet értékvizsgálatnak kell megelőznie. A falu élőhely és munkahely a falusiak számára és rekreációs hely a városiakok számára, így össztársadalmi érdek a komplex falufejlesztés.

Pásztóhy András:

További hozzászólás nem lévén megkérdezi az előadókat, hogy van-e észrevételük az elhangzottakkal kapcsolatban.

Rác Zoltán:

Elmondja, hogy megítélése szerint is a kulturális örökségvédelem nincs épített örökségvédelem nélkül és fordítva, egyetértve a hozzászólókkal.

Pásztóhy András:

Megköszöni a hozzászólóknak az értékes javaslataikat, észrevételeiket.

Felkéri:

Rác Zoltán urat

Szabadkai Andrea asszonyt

Kuncsné Bodnár Ágnes asszonyt

Horváth Roland urat szakterületi képviselőnek, a jelenlévők egyetértésével.

További hozzászólás nem lévén bezárja az ülést és megköszöni a részvételt.

Kmf.

Készítette:

Cserháti Ferenc

MNVH Állandó Titkárság